

LEVELEZŐS VERSENY – 3. forduló

Történelem 7-8. ÉVFOLYAM

MEGOLDÓKULCS

50 pont	
---------	--

1. Az alábbi bibliai idézetek Jézus életével kapcsolatosak. Rakd sorrendbe őket, írd a források betűjelét a táblázatba!

A) *„A harmadik napon menyegző volt a galileai Kánában, és ott volt Jézus anyja. Meghívták Jézust és tanítványait is a menyegzőre.”*

B) *„Elvitték őt a Golgota nevű helyre, ami ezt jelenti: Koponya-hely, és mirhás bort adtak neki, de ő nem fogadta el.”*

C) *„Felment József is a galileai Názáretből Júdeába, Dávid városába, amelyet Betlehemnek neveznek, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt...”*

D) *„...a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől.”*

E) *„...és ezt mondta nekik: Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a páskavacsorát (húsvéti vacsora). Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem ebből a páskavacsorából, amíg csak be nem teljesedik az Isten országában.”*

A források betűjele sorrendben:

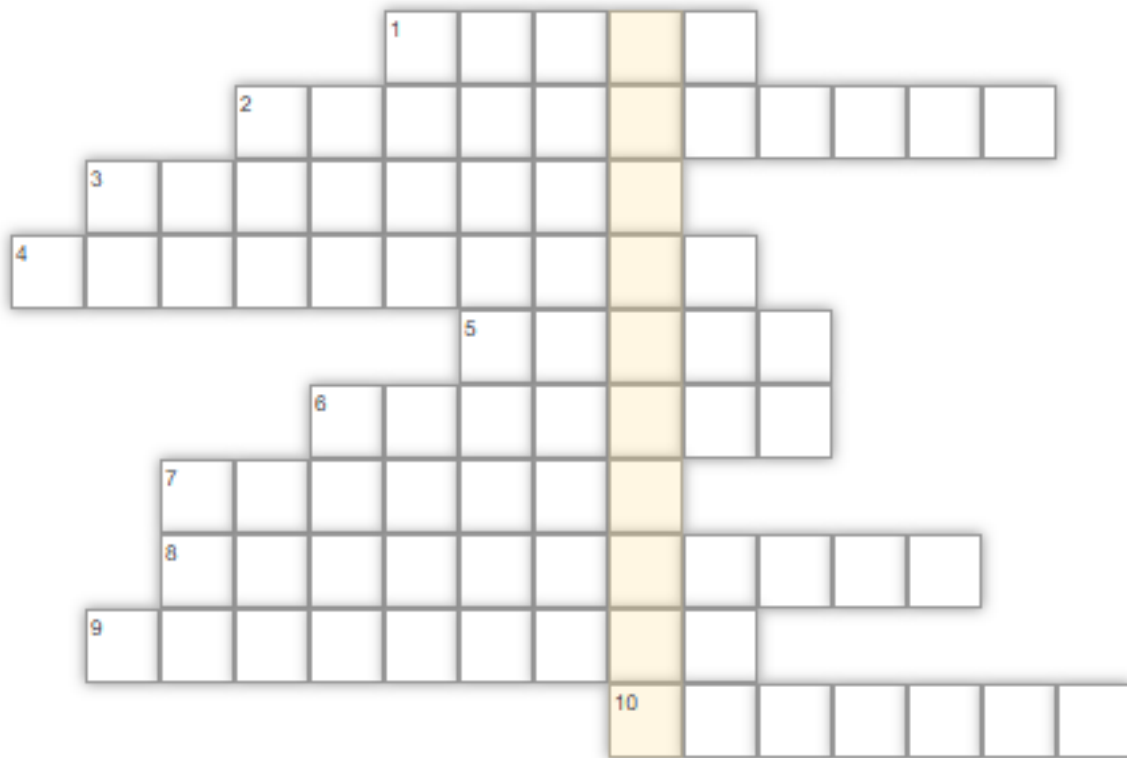
1. C	2. A	3. E	4. B	5. D
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

5 pont	
--------	--

2. Keresztrejtvény

A sorszámozott mondatok egy-egy fogalom definíciói. Írd a keresztrejtvény sorszámozott soraiba az adott fogalmat. A kiemelt részt összeolvasva egy fogalmat kapsz.

- 1.** A katolikus egyház főegyházmegyéje élén álló személy, aki felügyelte a neki alárendelt egyházmegyék életét
- 2.** A keresztény Biblia második nagy egysége, amely magában foglalja a négy evangéliumot, az Apostolok cselekedeteit, az Apostoli leveleket és a Jelenések könyvét.
- 3.** Katolikus székesegyház; a legmagasabb ranggal rendelkező templom.
- 4.** Vallás: A Kr. u. 1. században a judaizmusra építő monoteista vallás, amelynek hívei Jézus tanításait követik.
- 5.** Kötelezően elfogadandó hittétel. Megkérdőjelezhetetlen állítás, amit bizonyítás nélkül fogadnak el, és azt minden hívőnek be kell tartania, illetve el kell fogadnia mint feltétel nélküli igazságot.
- 6.** Isten akaratának közvetítője. Az Ószövetségben Jahve (Isten) gyakorta feddi meg népét rajtuk keresztül.
- 7.** Jézus Krisztus 12 tanítványának elnevezése, akik azt a küldetést kapták, hogy terjesszék a kereszténységet.
- 8.** Egyistenhit. Olyan vallási rendszer, amelyben egyetlen istent tisztelnek. Összefoglaló elnevezés.
- 9.** Eredeti jelentése: egyetemes. A kereszténység reformáció előtti nyugati irányzatának elnevezése.
- 10.** A szó jelentése: felkent. A zsidóság megváltója, akit már a próféták is hirdettek. A kereszténység Jézust tekinti megváltónak.

11 pont	
---------	--

3. Az első két forduló írásos és képi forrásaihoz írd be a hozzájuk kapcsolódó fogalmakat és személyeket, helyszíneket és évszámokat!

Fogalmak:

egyházzszakadás (szkizma), monoteizmus, hegyi beszéd, vallási türelem,
kereszténység, szentháromságtan, páli fordulat,
(két fogalom kimarad)

Személyek:

Nagy Constantinus, Szent Pál, Szent Péter, Jézus, Nero
(két személy kimarad)

Helyszín:

Nicea, Milánó, Róma, Antiochia,
(két helyszín kimarad)

Évszámok:

1054. 313. 1001. 325. 33.

(két évszám kimarad)

„A tömeg láttára fölment a hegyre és leült. Tanítványai köréje gyűltek, ő pedig szólásra nyitotta ajkát. Így tanította őket: »[...] Hallottátok a parancsot: Szemet szemért és fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek, ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is!” (Mt 5-7)

A forráshoz kapcsolódó fogalom: **hegyi beszéd**

A forráshoz kapcsolódó személy: **Jézus**

„Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által. Akik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöttétek magatokra. Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.” (... apostol galatákhöz írt leveléből)

A forráshoz kapcsolódó fogalom: **páli fordulat**

A forráshoz kapcsolódó személy: **Szent Pál apostol** .

„ Amikor én, ...1..., és én, Licinius Augustus, kedvező előjelektől kísérve ...2... érkeztünk ...úgy döntöttünk, hogy mindenekelőtt és elsősorban olyan rendeleteket bocsátunk ki, amik biztosítják az istenség iránti tiszteletet és imádást, azaz hogy megadjuk a keresztényeknek és mindenkinek azt a szabad választást, hogy azt a vallást kövesse, amelyiket akarja, úgyszólván bármelyik istenség vagy mennyei hatalom jóakarattal lehessen irántunk és mindenki iránt, aki hatalmunk alatt él.”

A forráshoz kapcsolódó fogalom: **vallási türelem** .

A forráshoz kapcsolódó személy: **Constantinus/Nagy Konstantin** (1 a személy a forrásban)

A forráshoz kapcsolódó helyszín: **Milánó** (2. a helyszín a forrásban)

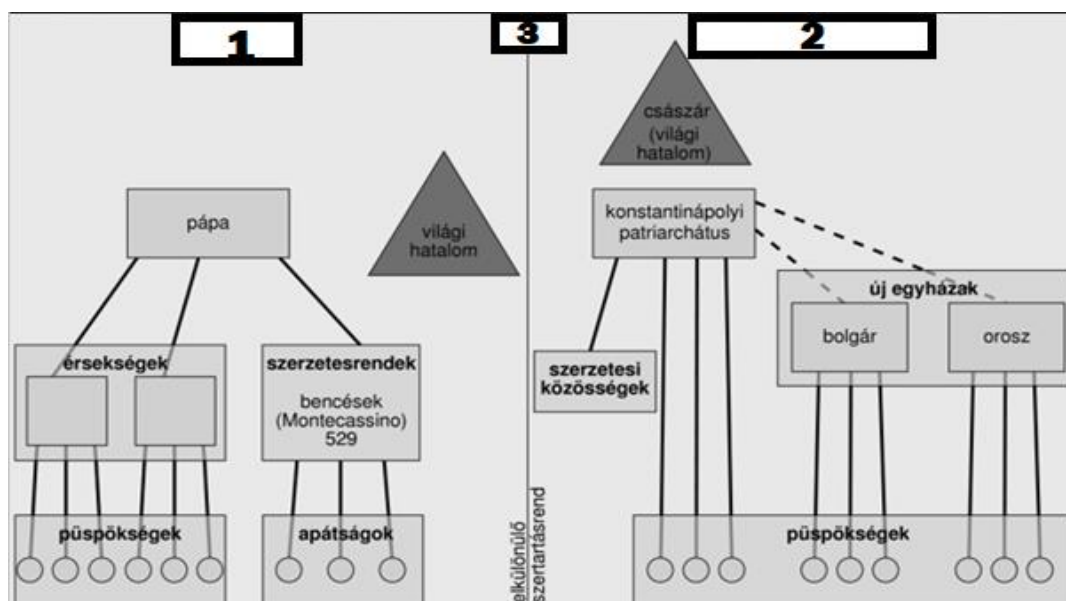
A forráshoz kapcsolódó évszám: **313**

„Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak Teremtőjében... Hiszek az egy Úrban: Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában...Hiszek a Szentlélekben,”

A forráshoz kapcsolódó fogalom: **szentháromságtan**

A forráshoz kapcsolódó helyszín: **Nicea**

A forráshoz kapcsolódó évszám: **325.**

A forráshoz kapcsolódó fogalom: **egyházzakadás/szkizma** (3. az ábrán)

A forráshoz kapcsolódó évszám: **1054**

13 pont

4. Theodosius császár uralkodása

„Megparancsoljuk, hogy mindazok a népek, amelyek a mi kegyelmes kormányzatunk uralma alatt állnak, abban a vallásban éljenek, amelyet a hagyomány szerint [...b]...] apostol adott át Róma népének, s amely azóta is töretlenül él napjainkig. [...] Tehát: mindenkinek hinnie kell az apostoli hitvallás és az evangéliumi tanítás értelmében az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek egységesen isteni voltát. [...] Meghagyjuk, hogy akik ezt a hitvallást követik, a katolikus keresztények nevét viselhetik, a többiek azonban, akiket eszteleneknek és örülteknek ítélünk, az **eretnek** hitvallásuknak megfelelő gyalázatos nevet viseljenek.” (Theodosius császári rendelete, 4. század)

a) Karikázd be annak az állításnak a sorszámát, amely igaz az előbbi forrásra!

1. a keresztényeket üldözni kellett.
2. a birodalomban szabaddá vált a vallásgyakorlat.
3. **a kereszténység államvallássá vált.**
4. a keresztények szembefordultak a többi vallás követőjével.

b) Válaszd ki, hogy a forrásban b)-vel jelölt apostol ki lehet!

1. Péter apostol

2. Pál apostol

c) Válaszd ki, hogy kik lehetnek az eretnekek, akikre a szöveg utal!

1. antitrinitáriusok

2. ariánusok

3. unitáriusok

3 pont	
--------	--

5. Római katolikus és ortodox vallás

Két pap találkozik egy zarándoklaton. Az egyikük római katolikus, a másikuk ortodox pap. Beszélgetésbe elegyednek egymással, mindketten a saját egyházukat mutatják be. A beszélgetésüket a német-római császár szolgálatában álló kém kihallgatta és leírta. Azért, hogy a kihallgatott beszélgetést el tudja rejteni, mondatonként szétvágta, de elfelejtette feljegyezni az egyes mondatokhoz, hogy melyiket ki mondta. Segíts a német-római császárnak, hogy megfejthesse a beszélgetést! Válogasd szét a mondatokat, hogy vajon ki melyiket mondta!

Papok	Athanasziosz (Atanáz)	Benedictus (Benedek)
A mondatok	2	1
sorszám	3	4
	6	5
	8	7
	10	9
	11	12
	14	13
	16	15
	17	18

1. Katolikus pap vagyok.

2. Ortodox pap vagyok.

3. Az egyházunk vezetője a pátriárka.

4. A mi egyházunk vezetője pedig a pápa.

5. A császár haragszik az egyházunkra, hiszen a vezetőnk azt mondta, egyenrangú a császárral.

6. Nálunk ilyen soha nem fordulhatna elő, hiszen a császár az egyházunk vezetője felett áll.
7. A mi vallásunk központja Róma, ahová minden út vezet.
8. A miénk pedig Konstantinápoly, a világ közepe.
9. A mi latin nyelvű miséink a legszebbek a világon.
10. Mégiscsak a görög a kultúra nyelve, sokkal szebb görögül a liturgia.
11. A szlávok, akik nemrég vették fel a kereszténységet nagyon hálásak, hogy saját nemzeti nyelvükön hallgathatják a liturgiát. Szépen szól a szláv nyelv a templomban.
12. A latin a tudomány nyelve, mindenki, aki felveszi a keresztséget, latinul kell, hogy hallgassa a miséket.
13. Krisztus testét kovásztalan kenyérral vesszük magunkhoz.
14. Mi kovászos kenyérral áldozunk.
15. Ezt a bűnt még a Purgatóriummal sem lehet majd eltörölni.
16. Purgatórium? Nincs is tisztító tűz! Miről beszél?
17. Semmi értelme nincs ennek a beszélgetésnek! Megyek is haza a feleségemhez!
18. Feleség? Hát maguknál nincs cölibátus? Nekem nem lehet feleségem.

18 pont	
---------	--